

Dosarul nr. 2ra-1989/18

Instanța de fond: Judecătoria Criuleni – A. Cazacliu

Instanța de apel: CA Chișinău – V. Negru, V. Sîrbu, A. Bostan

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la acțiunea lui Ion Verlan împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Vladimir Berechelea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Ion Verlan, s-a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni din data de 28 martie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii,

constată:

La 16 mai 2016 Ion Verlan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni (în continuare CIA „ASITO”), prin care a solicitat încasarea diferenței despăgubirii de asigurare achitată și prejudiciul real cauzat în mărime de 40 123,88 lei, a cheltuielilor de judecată ce țin de perfectarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 234 din 22 februarie 2016 în sumă de 642 lei și a taxei de stat în mărime de 1 204 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 octombrie 2015 la intersecția străzilor Minsk și Titulescu din municipiul Chișinău a avut loc un accident rutier, în care au fost implicate autoturismul de model „Skoda” cu numărul de înmatriculare xxxxx, condus de Vladimir Berechelea și autoturismul de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx, condus de Zinaida Verlan.

Potrivit procesului - verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI03195271 vinovat în producerea accidentului de circulație a fost recunoscut Vladimir Berechelea, conducătorul autoturismului de model „Skoda”, cu numărul de înmatriculare xxxxx, care era posesorul poliței de asigurare obligatorie de

răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. xxxxxx din 13 februarie 2015, eliberată de CIA „ASITO” SA.

În urma accidentului rutier din data de 20 octombrie 2015 autoturismul de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx, ce-i aparține lui Ion Verlan cu drept de proprietate, a fost deteriorat.

La 26 octombrie 2015 CIA „ASITO” SA a întocmit procesul - verbal de constatare a daunelor nr. 151822R1 a autoturismului de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx.

După examinarea autoturismului deteriorat, la inițiativa CIA „ASITO” SA a fost întocmit actul de evaluare cost-reparație din 06 noiembrie 2015 de către SRL „General Expert”, potrivit căruia cost – reparație a automobilului deteriorat, urmare a accidentului produs, constituie suma de 15 378,12 lei.

La 14 decembrie 2015 CIA „ASITO” SA i-a achitat parțial despăgubirea de asigurare în sumă de 15 378,12 lei.

Ion Verlan, nefiind de acord cu cuantumul stabilit de către CIA „ASITO” SA, a solicitat Centrului Național de Expertize Judiciare stabilirea prejudiciului real cauzat autoturismului de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx.

Potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică a Centrului Național de Expertize Judiciare nr. 234 din 22 februarie 2016, cuantumul prejudiciului material (cu includerea uzurii pieselor de schimb), cauzat în rezultatul accidentului rutier din 20 octombrie 2015 posesorului autoturismului de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx, conform devizului de reparație, a fost stabilit în mărime de 55 504 lei.

Reclamantul a mai menționat că pentru efectuarea Raportului de constatare tehnico-științifică a suportat cheltuieli în sumă de 642 lei, fapt ce se confirmă prin ordinul de plată din 01 februarie 2016.

În vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului apărut, a adresat pârâtului reclamația nr. 928 din 02 martie 2016, prin care a solicitat să fie recuperat prejudiciul cauzat prin achitarea diferenței despăgubirii de asigurare în mărimea stabilită prin Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 234 din 22 februarie 2016, însă prin răspunsul nr. 01/1-438 din 17 martie 2016 CIA „ASITO” SA a respins cererea privind achitarea diferenței despăgubirii de asigurare, astfel, suma de 40 123,88 lei reprezintă diferența dintre suma despăgubirii de asigurare achitată și prejudiciul real cauzat urmare a accidentului rutier.

Prin hotărârea din 06 iulie 2015 a Judecătoriei Criuleni s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion Verlan, s-a dispus încasarea din contul CIA „ASITO” SA, în beneficiul lui Ion Verlan a prejudiciului material cauzat în sumă de 40 123,88 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 1 846 lei (f.d.64-67).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 13 decembrie 2016 a admis apelul declarat de către CIA „ASITO” SA, a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni din data 06 iulie 2015, cauza fiind remisă la o nouă rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată (f.d. 96, 97-100).

În cadrul rejudecării pricinii, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Vladimir Berechelea.

După rejudecarea cauzei Judecătoria Criuleni prin hotărârea din 28 martie 2017 a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion Verlan ca fiind neîntemeiată (f.d. 123,124-125).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 12 decembrie 2017 a admis apelul declarat de către Ion Verlan, a casat hotărârea Judecătorei Criuleni din data 28 martie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii, a încasat din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul lui Ion Verlan suma de 40 123, 88 lei cu titlu de prejudiciu cauzat, suma de 2 748, 78 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 42 872, 66 lei. (f.d. 171-172, 173-185)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 26 iulie 2018 CIA „ASITO” SA a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe. (f.d. 195-199)

În motivarea recursului recurenta a indicat că atât instanța de fond cât și instanța de apel au interpretat eronat normele de drept material, nu au apreciat și examinat probele anexate la materialele cauzei.

La caz, potrivit actului de evaluare cost – reparație nr. 5650 din 06 noiembrie 2015 s-a stabilit că quantumul prejudiciului pentru deteriorarea autoturismului de model „Toyota” cu numărul de înmatriculare xxxxx constituie suma de 15 378,12 lei, care la data de 11 decembrie 2015 a fost achitată.

Instanța de apel a încasat diferența în baza raportului de evaluare întocmit extrajudiciar, care a fost întocmit peste patru luni de la data producerii accidentului rutier.

În opinia CIA „ASITO” SA, la caz, raportul de evaluare nu poate fi considerat ca probă pertinentă și admisibilă, iar alte probe care ar demonstra că pentru recondiționarea automobilului deteriorat este necesar o sumă mai mare decât suma achitată ca despăgubire Ion Verlan nu a prezentat.

Totodată, în susținerea respectării termenului de depunere a recursului CIA „ASITO” SA a indicat că instanța de apel nu a remis decizia contestată în adresa sa, făcând cunoștință cu aceasta prin intermediul bazei de date a instanțelor de judecată pe data de 01 iunie 2018.

La 14 septembrie 2018 Ion Verlan a depus referință la cererea de recurs depusă de către CIA „ASITO” SA, iar la data de 13 noiembrie 2018 a depus cerere privind încetarea procesului în ordine de recurs, în temeiul art. 445¹ al Codului de procedură civilă, pe motiv că apelul depus de către CIA „ASITO” SA este tardiv.

Verificând respectarea de către CIA „ASITO” SA a termenului de declarare a recursului și criticile aduse de către intimatul Ion Verlan privind omiterea termenului de declarare a recursului și solicitarea de încetare a procesului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea înaintată de către Ion Verlan întemeiată și care urmează a fi admisă din considerentele ce preced.

Conform art. 439, alin. (2) al Codului de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 26 septembrie 2018 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 445¹ al Codului de procedură civilă instanța de recurs dispune, printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, încetarea procedurii de recurs, din oficiu sau la cerere, dacă după declararea admisibilității recursului se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433.

Conform art. 433, lit. b) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 434 al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice.

La caz, actul judecătoresc contestat datează cu 12 decembrie 2017, fiind emis în lipsa reprezentantului CIA „ASITO” SA, care a fost înștiințat legal despre locul, data și ora examinării cauzei. (f.d. 171-185)

La 13 martie 2018 instanța de apel a expediat copia deciziei motivate în adresa participanților la proces.(f.d. 186)

La data de 26 iulie 2018 CIA „ASITO” SA a depus recurs. (f.d. 195-199)

CIA „ASITO” SA invocă că a făcut cunoștință cu decizia contestată la data de 01 iunie 2018, prin urmare termenul de 2 luni urmează a fi calculat din data respectivă, fără a prezenta careva probe pertinente și admisibile în acest sens.

Instanța de recurs indică că normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Tricard, ibidem, parag. 29, Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 16, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea Ponomaryov vs Ucraina, 3 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko vs Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Colegiul nu poate reține ca fiind întemeiat argumentul CIA „ASITO” SA precum că a făcut cunoștință cu decizia contestată la data de 01 iunie 2018, ori acesta vine în contradicție cu materialele dosarului și probele prezentate de către Ion Verlan în susținerea omiterii de către recurent a termenului de declarare a recursului.

Din probatoriul administrat se constată că textul integral al deciziei instanței de apel a fost publicat pe pagina web a instanței de apel la data de 15 februarie 2018, expediat la adresa CIA „ASITO” SA, iar dosarul a fost remis la instanța de fond la data de 19 martie 2018.

La data de 27 martie 2018 Judecătoria Criuleni a eliberat titlul executoriu, care la 02 aprilie 2018 a fost primit spre executare de către executorul judecătoresc Ruslan Ciobanu, totodată fiind intentată procedura de executare.

La data de 18 aprilie 2017 CIA „ASITO” SA, cunoscând despre faptul adoptării deciziei instanței de apel privind încasarea sumei și intentării de către executorul judecătoresc Ruslan Ciobanu a procedurii de executare a documentului executoriu, a executat decizia instanței de apel, achitând integral suma adjudecată. (f.d. 209)

Prin urmare, CIA „ASITO” SA cu rea – credință a abuzat de drepturile sale procesuale și a contestat decizia instanței de apel abia la data de 26 iulie 2018

,peste 7 luni de la data adoptării deciziei contestate și peste 3 luni de la data executării acesteia.

Referitor la argumentul CIA „ASITO” SA precum că nu a fost în stare să depună cererea de recurs în termen rezonabil, deoarece instanța de apel nu i-a comunicat decizia motivată, instanța de recurs va ține cont de principiul res judicata, care protejează caracterul definitiv al deciziei din 12 decembrie 2017, și de faptul că recurenta a abuzat de drepturile sale procedurale.

Astfel, în hotărârea *Gurzhy vs Ucraina* (1 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană a considerat că a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantei i s-au comunicat cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale. De asemenea, CtEDO a remarcat că reclamantul, care nu a primit informații despre progresele înregistrate în cazul ei de aproximativ un an și jumătate, ar fi putut în mod rezonabil să contacteze instanța pentru a verifica statutul său.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la materialele cauzei lipsesc careva cereri din partea CIA „ASITO” SA privind eliberarea deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din data de 12 decembrie 2017. În lipsa unor astfel de înregistrări CIA „ASITO” SA pretinde că a făcut cunoștință cu actul judecătoresc la data de 01 iunie 2018, deși potrivit „portalului instanțelor naționale de judecată” decizia instanței de apel din data de 12 decembrie 2017 a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la data de 15 februarie 2018. (f.d 213)

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus - menționată, instanța de recurs precizează că această modalitate este prevăzută expres în punctele 7 – 8 ale Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit Regulamentului scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg, din motivul reintroducerii posibilității justițiabililor căutării hotărârii judecătorești după numele părților pe dosar.

Mai mult, conform punctului 17 al aceluiași Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit constată că nu există dubii cu privire la momentul plasării deciziei din 12 decembrie 2017 pe pagina web sus – citată și veridicității informației prezentate mai sus.

De asemenea, recurenta nu a demonstrat momentul primirii efective a deciziei din speță, indicând doar declarativ data de 01 iunie 2018, în esență, alegația

reprezentantului recurente este declarativă, fără suport probant. Or, cele indicate au fost făcute „pro causa”, în scopul motivării omiterii termenului de prescripție.

Având în vedere momentul intrării în vigoare a hotărârii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii, instanța de recurs notează că termenul de declarare a recursului a început să curgă din 15 februarie 2018, data când decizia contestată a fost publicată pe pagina web a instanței de apel și adusă la cunoștință tuturor persoanelor interesate. Contrar celor stabilite, instanța învederează că recursul a fost înregistrat în grefa Curții Supreme de Justiție la 26 iulie 2018, mult prea târziu pentru realizarea dreptului la contestare. (f.d.195).

Recurenta nu a furnizat nicio explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care a așteptat până la 26 iulie 2018 să depună o cerere de recurs. Totodată, aceasta nu a solicitat repunerea în termen.

Instanța de recurs este convinsă că intervalul de timp de 2 luni este unul rezonabil și consemnează un echilibrul, care pe de o parte trebuie să fie suficient de mare pentru a permite realizarea dreptului de contestare a actului de dispoziție al instanței de apel și pe de altă parte de suficient de mic pentru a nu permite lezarea drepturilor celorlalți participanți la proces.

Astfel, se constată cu certitudine că CIA „ASITO” SA, depunând recursul abia la data de 26 iulie 2018 asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 12 decembrie 2017, a omis termenul de declarare a recursului. Instanța de apel a publicat decizia motivată contestată la data de 15 februarie 2018, la data de 18 aprilie 2018 CIA „ASITO” SA a executat decizia instanței de apel.

Depunând recursul la data de 26 iulie 2018, CIA „ASITO” SA a demonstrat că nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și realiza dreptul de contestare a actului judecătoresc.

În aceeași ordine de idei, Colegiul lărgit reiterează că situații similare au fost deja examinate de către CtEDO în hotărârile Popov vs Moldova (nr. 2), (6 decembrie 2005, parag. 53), Melnic vs Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia S.R.L. vs Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Luând în considerare cele invocate, instanța de recurs constată că CIA „ASITO” SA a depus cererea de recurs la 26 iulie 2018, în afara termenului de 2 luni prevăzut în art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă și acest fapt a fost stabilit după declararea admisibilității recursului.

În aceste circumstanțe este întemeiată cererea lui Ion Verlan cu privire la încetarea procedurii de recurs și care urmează a fi admisă.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445¹ al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se admite cererea lui Ion Verlan cu privire la încetarea procedurii de recurs.

Se încetează procedura în ordine de recurs, intentată în baza recursului declarat de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din data de 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea lui Ion Verlan împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu

Vladimir Berechelea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Maria Ghervas